

MŮJ

REFLEKTIVNÍ DENÍK

Jméno

Studium učitelského programu XY

Filozofická fakulta

Masarykova univerzita

PS2020 – PS2021

Dobrým učitelem se člověk nerodí

– dobrým učitelem se člověk může postupně stávat.

(Petty)

PRAXE 1

Charakteristika školy: velikost školy, velikost obce, typ školy, umístění školy ad., profil školy (orientace, důležité předměty, pozice předmětu vaší aprobační v rámci kurikula), popis tříd/y, kde probíhá praxe

Stručný záznam si poznamenejte již na začátku praxe, ale nebojte se k němu vracet a doplňovat ho, pokud Vám nové informace budou připadat důležité.

Zkuste v průběhu praxe přemýšlet nad tím, jak se charakteristika školy promítá do procesů, které se v ní odehrávají.

Popis atmosféry ve škole: vztahy mezi učiteli, spolupráce mezi učiteli, přístup učitelů k žákům (jak o nich ve škole hovoří), přístup vedení školy k učitelům, přístup učitelů k vedení školy atd.

Záznam vzniká v průběhu praxe. Nebojte se jej doplňovat s tím, jak se budete po škole déle pohybovat a prostředí školy je Vám známější. Přemýšlejte, zda se Vaše vnímání vyvíjí, a přemýšlejte proč. Všímejte si toho, jak se atmosféra ve škole promítá do procesů vyučování a učení.

Poznámka: Nepište samoučelně dlouhý text. Poznamenávejte si, co je zajímavé pro Vás, čeho si všimnete, co je podle Vás důležité.

REFLEXE HOSPITOVANÉ HODINY

<i>Datum, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co dělal učitel? Co dělali žáci? Jak se podle mě cítili? Jak situaci vnímali? Atd.</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na sledované výuce líbilo a chtěl/a bych to přenést do vlastní výuky? Co bych chtěl/a dělat jako můj provázející učitel?

Co chci dělat jinak než můj provázející učitel? Jaký postup bych mohl/a použít?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

REFLEXE HOSPITOVANÉ HODINY

<i>Datum, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co dělal učitel? Co dělali žáci? Jak se podle mě cítili? Jak situaci vnímali? Atd.</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na sledované výuce líbilo a chtěl/a bych to přenést do vlastní výuky? Co bych chtěl/a dělat jako můj provázející učitel?

Co chci dělat jinak než můj provázející učitel? Jaký postup bych mohl/a použít?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

REFLEXE HOSPITOVANÉ HODINY

<i>Datu, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co dělal učitel? Co dělali žáci? Jak se podle mě cítili? Jak situaci vnímali? Atd.</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na sledované výuce líbilo a chtěl/a bych to přenést do vlastní výuky? Co bych chtěl/a dělat jako můj provázející učitel?

Co chci dělat jinak než můj provázející učitel? Jaký postup bych mohl/a použít?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

(Vkopírujte si libovolný počet dalších stran)

REFLEXE VLASTNÍ VÝUKY

<i>Datum, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl mé vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co jsem dělal/a? Co dělali žáci? Jak jsem se cítil/a? Jak se podle mě cítili žáci? Na co jsem myslel/a? Kde byli myšlenkově moji žáci?</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na mé výuce líbilo a chci v rámci své praxe zachovat?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci z Vaší výuky vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

REFLEXE VLASTNÍ VÝUKY

<i>Datum, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl mé vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co jsem dělal/a? Co dělali žáci? Jak jsem se cítil/a? Jak se podle mě cítili žáci? Na co jsem myslel/a? Kde byli myšlenkově moji žáci?</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na mé výuce líbilo a chci v rámci své praxe zachovat?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci z Vaší výuky vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

REFLEXE VLASTNÍ VÝUKY

<i>Datum, X. vyučovací hodina předmětu ..., X. ročník, téma:; počet žáků</i>
<i>Hlavní cíl mé vyučovací hodiny: (jak má být formulovaný cíl?)</i>
<i>Činnosti ve výuce: (stručně, v bodech)</i>

<p>Popis vybrané situace: <i>(vyberu si jednu situaci, k níž se chci vrátit – nemusím reflektovat celou hodinu)</i></p> <p>Co se dělo v situaci, ke které se chci vrátit? Jak probíhala? Co jsem dělal/a? Co dělali žáci? Jak jsem se cítil/a? Jak se podle mě cítili žáci? Na co jsem myslel/a? Kde byli myšlenkově moji žáci?</p>
<p>Analýza situace:</p> <p>Proč situace probíhala tak, jak probíhala? Co v ní bylo důležité? Co ji formovalo?</p>
<p>Návrhy pro mě:</p> <p>Co by bylo možné udělat jinak a lépe? Jak by bylo možné kvalitněji připravit výukovou situaci? Jak bych mohl/a zefektivnit to, jak vyučuji? Jak bych mohl/a posílit žákovské učení?</p>

Co se mi na mé výuce líbilo a chci v rámci své praxe zachovat?

Celkové hodnocení

0 % _____ 100 %

Další poznámky: (cokoli, co mi dál přišlo důležité, nebo prostě jen zajímavé)

Poznámka: Zeptejte se Vašeho provázejícího učitele / Vaší provázející učitelky, jak situaci z Vaší výuky vnímá on / ona. Pokud se Vaše vnímání situace různí, proč?

(Vkopírujte si libovolný počet dalších stran)

PRAXE 2

Charakteristika školy: velikost školy, velikost obce, typ školy, umístění školy ad., profil školy (orientace, důležité předměty, pozice předmětu vaší apropace v rámci kurikula), popis tříd/y, kde probíhá praxe

Stručný záznam si poznamenejte již na začátku praxe, ale nebojte se k němu vracet a doplňovat ho, pokud Vám nové informace budou připadat důležité.

Zkuste v průběhu praxe přemýšlet nad tím, jak se charakteristika školy promítá do procesů, které se v ní odehrávají.

Popis atmosféry ve škole: vztahy mezi učiteli, spolupráce mezi učiteli, přístup učitelů k žákům (jak o nich ve škole hovoří), přístup vedení školy k učitelům, přístup učitelů k vedení školy atd.

Záznam vzniká v průběhu praxe. Nebojte se jej doplňovat s tím, jak se budete po škole déle pohybovat a prostředí školy je Vám známější. Přemýšlejte, zda se Vaše vnímání vyvíjí, a přemýšlejte proč. Všimněte si toho, jak se atmosféra ve škole promítá do procesů vyučování a učení.

Poznámka: Nepište samoučelně dlouhý text. Poznamenávejte si, co je zajímavé pro Vás, čeho si všimnete, co je podle Vás důležité.

JÁ JAKO UČITEL/KA, MOJE PRINCIPY, MOJE POZNÁMKY

Píšu si, co potřebuji a chci, nejlépe ihned, a po čase k poznámkám vracím, abych viděl/a, jak postupuji na své cestě profesní přípravou, jak se vyvíjí moje sebepojetí, můj pohled na věc

Množství záznamů

Vyučovací hodiny	Počet záznamů celkem (počet záznamů pro jednooborové studium, v případě dvouoborového studia bude počet záznamů rozdělen proporčně mezi studované programy)	Počet záznamů, pokud je praxe rozčleněna do 3 semestrů (počet záznamů pro jednooborové studium, v případě dvouoborového studia bude počet záznamů rozdělen proporčně mezi studované programy)
náslechové	18 otevřených záznamů 5 záznamů na dané téma	6 záznamů za semestr 1 až 2 záznamy za semestr
s vlastní výukou	18 5 záznamů na dané téma	6 záznamů za semestr 1 až 2 záznamy za semestr

Doporučený rozsah jednoho záznamu je v rozsahu 2 500 až 5 000 znaků (včetně mezer).

Co je otevřený záznam?

Záznam vedoucí k libovolnému tématu.

Co je záznam na dané téma?

Reflektuji výuku ve vztahu k některému z těchto témat:

a) hospitované hodiny

Nastavení didaktických cílů a důkazy o učení – student si klade otázky typu: Má učitel pro svou výuku vhodně formulované didaktické cíle? Daří se jeho žákům těchto cílů dosáhnout? Vědí žáci, jaké jsou cíle, které by prostřednictvím výuky měli naplnit? Má učitel evidenci o tom, že žáci cílů dosáhli? Jakou?

Plánování výuky – student si klade otázky typu: Jak si učitel připravuje plán výuky? Je pozorovaná výuka plánovaná? Jakou podobu plán výuky má? Jak s tímto plánem učitel v rámci výuky pracuje? Odpovídá výuka plánu učitele? Co učitel dělá v případě žákovských otázek či vymoření tématu, které jej odvádějí od nastaveného plánu výuky?

Nastavení a udržení podmínek pro učení ve třídě (kázeň ve třídě) – student si klade otázky typu: Jak učitel dopředu (proaktivně) pracuje na tom, aby ve třídě nevznikala centra nekázně či nepozornosti? Co dělá, když žáci nedávají pozor? Co dělá, když žáci vyrušují? Jaké prostředky disciplinace uplatňuje a s jakým efektem?

Rovné vzdělávací příležitosti – student si klade otázky typu: Hovoří v hospitované výuce žáci rovnoměrně? Zapojuje učitel své žáky rovnoměrně? Jak učitel komunikuje s dívkami a jak s chlapci? Komunikuje rovnoměrně s nejslabšími a nejsilnějšími žáky ve třídě? Mají všichni žáci reálnou možnost podílet se na výuce?

Komunikace jako prostředek učení – student si klade otázky typu: Klade učitel svým žákům otázky, které jim umožňují argumentovat? Argumentují žáci ve výuce? Proč ano, proč ne? Dává učitel svým žákům formativní zpětnou vazbu? Kdy a jak? Daří se mu ve výuce nastavit podmínky pro otevřenou diskusi mezi žáky? Vede tato diskuse k naplnění cílů hodiny?

Individualizace a diferenciací – student si klade otázky typu: Jsou ve třídě žáci se SVP? Jak s nimi učitel pracuje? Pracuje s diferencovaným zadáním tak, aby se mohli všichni zapojit?

Spolupráce učitele se zákonnými zástupci žáků (v rámci třídních schůzek, hovorových hodin, tripartit) – student si klade otázky typu: Jak se učitel připravuje na třídní schůzky? Jaké typy informací sděluje? Jak komunikuje s rodiči? Jak komunikuje s žákem před rodiči (tripartity)? Dochází k diskusi mezi učitelem a rodiči? Jak učitel žákům sděluje informace o nedostatečných vzdělávacích výsledcích žáků?

Spolupráce učitele s dalšími spolupracujícími organizacemi uvnitř školy i mimo ni (např. ŠPP, PPP, SPC, SVP, instituce poskytující DVPP aj). – student si klade otázky typu: Jak učitel komunikuje se školním poradenským pracovištěm? Jaké typy situací s jednotlivými členy řeší? Jak je nastavená spolupráce mezi učitelem a členy ŠPP? Jaké typy informací učitel získává? Jak s nimi dále pracuje? Jaká dokumentace provází řešení různých situací?

Dohled učitele nad žáky ve škole v čase mezi vyučovacími hodinami, při akcích organizovaných školou, při akcích organizovaných mimo školu (návštěva kulturních či vzdělávacích institucí, olympiády, soutěže apod.) – student si klade otázky typu: Jak učitel zajišťuje bezpečnost žáků v průběhu přestávek? Jaké typy situací řeší? Jaké typy situací neřeší? Jak se snaží působit na chování žáků a s jakým výsledkem?

Učitel a jeho odpovědnost vůči společnosti – student si klade otázky typu: Vnímá učitel svou odpovědnost vůči (svým) žákům, kolegům, rodičům, potažmo společnosti? Jakým způsobem o ní přemýšlí? Jak ji definuje? Jak se mu daří závazek naplňovat?

+ další témata specifická pro jednotlivé programy, např.

Práce učitele s žákovským předporozuměním probíranému tématu – student si klade otázky typu: Jak učitel zjišťuje, zda jsou studenti vybaveni znalostmi pro starší dějiny? Jak učitel vede žáky ke sledování aktuální situace, aktuálních problémů a k tomu, aby hledali jejich historické kontexty? Jak učitel rozvíjí tzv. historické (pluralitní) myšlení? (historie)

O tématech se pobavte s Vašimi didaktiky

b) zápisky k vlastní výuce

Jedná se o stejná témata, která jsem řešil/a v souvislosti s výukou provázejícího učitele, kde jsem si také stanovil/a, jak by chtěl/a výuku sám/sama koncipovat. Nyní můžu porovnat, co jsem si představoval/a jako ideál a jak se mi daří jej naplnit v praxi.

Nastavení didaktických cílů a důkazy o učení – student si klade otázky typu: Mám pro svou výuku vhodně formulované didaktické cíle? Daří se mým žákům těchto cílů dosáhnout? Vědí žáci, jaké jsou cíle, které by prostřednictvím výuky měli naplnit? Mám evidenci o tom, že žáci cílů dosáhli? Jakou? Apod.

Plánování výuky – student si klade otázky typu: Jak si připravuji plán výuky? Jakou podobu můj plán výuky má? Jak s tímto plánem v rámci výuky pracuji? Je pro mě podoba mé přípravy efektivní? Vyznám se v ní? Odpovídá má výuka mému plánu? Co dělám v případě žákovských otázek či vymoření tématu, které jej odvádějí od nastaveného plánu výuky? Apod.

Rovné vzdělávací příležitosti – student si klade otázky typu: Hovoří v mé výuce žáci rovnoměrně? Zapojuji své žáky rovnoměrně, resp. mám představu o tom, jak je zapojuji? Jak komunikuji s dívkami a jak s chlapci? Komunikuji rovnoměrně s nejslabšími a nejsilnějšími žáky ve třídě? Mají všichni žáci reálnou možnost podílet se na výuce? Apod.

Komunikace jako prostředek učení – student si klade otázky typu: Kladu svým žákům otázky, které jim umožňují argumentovat? Argumentují mí žáci ve výuce? Proč ano, proč ne? Dávám svým žákům formativní zpětnou vazbu? Kdy a jak? Daří se mi ve výuce nastavit podmínky pro otevřenou diskusi mezi žáky? Vede tato diskuse k naplnění cílů hodiny? Apod.

Individualizace a diferenciacie – student si klade otázky typu: Jsou ve třídě žáci se SVP? Jak s nimi pracuji? Pracuji s diferencovaným zadáním tak, aby se mohli všichni zapojit? Apod.

Nastavení a udržení podmínek pro učení ve třídě – nejtěžší je pro studenty v rámci pregraduální přípravy nastavit a udržet ve třídě optimální podmínky pro učení, tzn. regulovat chování žáků, disciplinovat je, udržet jejich pozornost (Darling-Hammond, 2009). Zde se nabízí otázky: Jak dopředu (proaktivně) pracuji na tom, aby ve třídě nevznikala centra nekázně či nepozornosti? Co dělám, když žáci nedávají pozor? Co dělám, když žáci vyrušují? Apod.

Profesní učení mezi provázejícím učitelem a studentem učitelství – student si klade otázky typu: Co povinně dělám jako můj provázející učitel a jak se k tomu stavím? Co bych chtěl/a dělat jako můj provázející učitel a jak na tom pracuji? Co bych chtěl/a dělat jinak než můj provázející učitel, jak a jak na tom pracuji? Apod.

Učitel a jeho odpovědnost vůči společnosti – student si klade otázky typu: Jak vnímám svou odpovědnost vůči (svým) žákům, kolegům, rodičům, potažmo společnosti? Jakým způsobem o ní přemýšlím? Jak svůj závazek definuji? Jak se mi daří můj závazek naplňovat?

+ další témata specifická pro jednotlivé programy, např.

Práce s žákovským předporozuměním probíranému tématu – Zjišťuji, zda jsou žáci vybaveni znalostmi pro starší dějiny? Vedu žáky ke sledování aktuální situace, aktuálních problémů a k tomu, aby hledali jejich historické kontexty? Jak? Rozvíjím tzv. historické (pluralitní) myšlení? Jak? (historie)

O dalších tématech se pobavte s Vaším oborovým didaktikem